

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/142/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8714207728
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8714207728.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpený TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, proti žalovanej L. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. Q. č. X, zastúpená Mgr. N. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXX/XX, W. H., o zaplatenie sumy 1.768,47 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Poprad, č.k. 17C 241/2014-33 zo dňa 16.1.2015, jednohlasne takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie a v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvého stupňa“) konanie zastavil a účastníkom konania náhradu trov konania nepriznal.

Vychádzal zo zistenia, že zmluvné strany si pre prípad sporu vzniknutého titulom uzavretej zmluvy z 19.07.2004 dohodli právomoc Stáleho rozhodcovského súdu na konanie, ktorá v danom prípade vyplýva z čl. 11 Obchodných podmienok pre vydanie a používanie kreditných platobných kariet vydávaných Všeobecnou úverovou bankou a.s. v spolupráci so spoločnosťou Slovenské kreditné karty a.s.. Z uvedeného je zrejmé, že všeobecný súd nemá právomoc na konanie. Súd prvého stupňa preto konanie podľa § 104 ods. 1 O.s.p. zastavil a rozhodol, že po právoplatnosti tohto uznesenia súd vec postúpi Stálemu rozhodcovskému súdu.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Poukázal na čl. 3 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Z uvedeného je podľa neho zrejmé, že ak rozhodcovská doložka ako zmluvná podmienka, ktorá sa nachádza v rámci spotrebiteľskej zmluvy v časti OP, nie je osobitne dohodnutá, predstavuje nekalú zmluvnú podmienku. Takáto nekalá zmluvná podmienka odopiera spotrebiteľovi možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom, čím teda dochádza k narušeniu smernicou sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech spotrebiteľa. Na základe uvedeného navrhol napadnuté uznesenie zrušiť.

Žalovaná vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhla napadnuté rozhodnutie potvrdiť.

Odvolací súd preskúmal uznesenie súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je opodstatnené.

V občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (§ 7 ods. 1 O.s.p.). V občianskom súdnom

konaní súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy (viď bližšie § 7 ods. 2 O.s.p.). Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon (§ 7 ods. 3 O.s.p.).

Nedostatok právomoci súdu sa považuje za neodstrániteľnú podmienku konania, ktorá má ten dôsledok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť a vec postúpiť inému orgánu.

Podľa § 106 ods. 1 O.s.p., len čo súd k námietke odporcu uplatnenej najneskôr pri prvom jeho úkone vo veci samej zistí, že vec sa má podľa zmluvy účastníkov prejsť v rozhodcovskom konaní, nemôže vec ďalej prejednávať a konanie zastaviť; vec však prejedná, ak účastníci vyhlásia, že na zmluve netrujú, ak uznanie cudzieho rozhodcovského rozhodnutia bolo v Slovenskej republike odopreté, ak ide o spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu a v tej istej veci ešte nezačalo spotrebiteľské rozhodcovské konanie alebo ak súd zistí, že vec nemôže byť podľa práva Slovenskej republiky podrobená rozhodcovskej zmluve, alebo že rozhodcovský súd sa odmietol vecou zaoberať.

Zásadnou právnou otázkou v predmetnej veci v súvislosti aj s dôvodmi uvádzanými žalobcom v odvolaní bola otázka, či rozhodcovská doložka, ktorá je upravená v čl. 11 Obchodných podmienok právneho predchodcu žalovaného, podľa ktorej všetky spory, ktoré by v budúcnosti medzi nimi vznikli zo zmluvy budú rozhodované v rozhodcovskom konaní v zmysle zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní Stálym rozhodcovským súdom Asociácie bánk podľa zákona č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku, je doložkou platnou, a teda zakladá právo na prejednanie veci v rozhodcovskom konaní.

V súvislosti s uvedeným je dôvodné citovať uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 245/2010 zo dňa 30.11.2011:

„Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z. z. rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve.

Podľa § 4 ods. 2 zák. č. 244/2002 Z. z. rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli.

Podľa § 4 ods. 3 zák. č. 244/2002 Z. z. nedodržanie písomnej formy rozhodcovskej zmluvy možno nahradiť vyhlásením zmluvných strán do zápisnice pred rozhodcom najneskôr do začatia konania o veci samej v rozhodcovskom konaní o podrobení sa právomoci rozhodcovského súdu. Obsahom zápisnice je rozhodcovská zmluva podľa § 3.

Z citovaných ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní je zrejmé, že na platnú existenciu rozhodcovskej doložky je potrebné splniť okrem iných, podmienku písomnej formy. Písomná forma rozhodcovskej doložky v zmluve o úvere uzatvorenej medzi účastníkmi nie je splnená. V zmysle ustanovenia § 4 ZoRK rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formy rozhodcovskej doložky k zmluve. Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente popísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne výmenných listoch, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli. V konaní nebola zo strany účastníkov doložená rozhodcovská zmluva vo forme osobitnej zmluvy. Základná podmienka pre konštatovanie existencie rozhodcovskej zmluvy vo forme rozhodcovskej doložky k zmluve je písomná forma. Písomná forma je zachovaná, ak je obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami. Na základe VOP bolo potrebné ustáliť, či možno považovať uvedené VOP za rozhodcovskú doložku k zmluve. Dovolací súd má za to, že úprava obsiahnutá v zákone o rozhodcovskom konaní o úprave formy rozhodcovskej zmluvy v § 4 je striktná bez možnosti extenzívneho výkladu a formálna podmienka písomnej formy v danom prípade dodržaná nebola. Ako vyplýva z obsahu zmluvy o úvere a z pripojených VOP nie je zrejmé, že by spĺňali náležitosti, ktoré vyžaduje zákon, teda že by došlo k podpisu uvedených všeobecných obchodných podmienok spoločnosti obidvoma sporovými stranami, čím by založili rozhodcovskú doložku. Uvedená zmluva a VOP neboli ani len technicky spojené avšak ani

zo samotného technického spojenia zmluvy a VOP nemožno vyvodíť, že obsahujú nepochybný prejav vôle účastníkov zmluvy o úvere, že sú s ňou oboznámení a súhlasia s VOP.

Nie je obvyklé prílohou k hlavnej zmluve uzatvárať rozhodcovskú doložku, obsah ktorej je obsiahnutý len v prílohe vo všeobecných obchodných podmienkach, bez jednoznačnej zmienky v hlavnej zmluve. Charakter iných všeobecných obchodných podmienok je záväzný za určitých striktných podmienok. Podmienky ich záväznosti sú prísnejšie stanovené, ako pri VOP. Zmluvné strany musia s týmito obchodnými podmienkami vyjadriť súhlas, a na to, aby boli pre zmluvné strany záväzné, zákon vyžaduje, aby boli stranám uzatvárajúcim zmluvu známe, alebo aby boli priložené k návrhu zmluvy. Zo spisu nevyplýva, či práve predložené všeobecné obchodné podmienky boli platné v čase uzavretia zmluvy o úvere nakoľko z nepodpísaného a dátumom neoznačeného dokumentu to nie je možné vyvodíť. V prípade sporu predpokladanú znalosť týchto podmienok treba preukázať. Bude tak povinná strana, ktorá sa znalosti týchto podmienok dovoľáva.

Rozhodcovská doložka je najčastejším spôsobom uzavierania rozhodcovskej zmluvy. Štandardná rozhodcovská doložka sa použije priamo v konkrétnej zmluve, ako jej článok alebo ustanovenie. V prípade, ak sa rozhodcovská zmluva uzavrela osobitnou zmluvou musí sa v nej uviesť odkaz na konkrétnu zmluvu alebo iný právny vzťah. V predmetnej veci tieto podmienky neboli dodržané s poukazom na ustanovenie § 4 ZoRK, a preto odvolací súd nesprávne vyvodil záver, že rozhodcovská doložka bola platne uzavretá.“

Ak všeobecné obchodné podmienky obsahujú aj iné zmluvy, ako je v danom prípade rozhodcovská zmluva, potom tieto zmluvy musia spĺňať všetky náležitosti, ktoré zákon vyžaduje. V zmysle § 4 zákona č. 244/2002 Z. z. rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. V oboch prípadoch však rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

Tzv. rozhodcovská doložka v obchodných podmienkach právneho predchodcu žalobcu, že spory medzi účastníkmi budú rozhodované pred stálym rozhodcovským súdom, predpokladá uzavretie písomnej dohody a nepostačuje len odkaz na všeobecné obchodné podmienky. Ak teda rozhodcovská zmluva nie je uzavretá v písomnej forme, potom je neplatná, čo má za následok, že nie je daná právomoc rozhodcovského súdu rozhodovať tento spor.

Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na spoločného stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia KS v Prešove z 27.9.2010, v zmysle ktorého „zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve uzavretej po 31. 12. 2007 alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Súdu nič nebráni postupovať obdobne aj za stavu, že zmluva bola uzavretá pred 1. januárom 2008“. Na odklon od tohto stanoviska nie je dôvod ani v tomto prípade. Neprijateľná zmluvná podmienka je neplatná, a teda nevyvoláva právne účinky, obdobne ako keď rozhodcovskej zmluvy niet (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 1/2012, uznesenie Krajského súdu v Prešove vo veci 6CoE 66/2012, 6CoE 256/2012).

So zreteľom na uvedené je potrebné konštatovať, že súd prvého stupňa pochybil, pokiaľ mal za to, že i napriek neplatnej rozhodcovskej doložke je na konanie daná právomoc rozhodcovského súdu, v dôsledku čoho konanie zastavil. Za tohto stavu odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil v zmysle § 221 ods. 1 písm. h) a f) O.s.p. a vec vrátil na ďalšie konanie.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.